

Gordonnak arra volt csak ideje – meg ereje –, hogy feltápáskodjon a földről, máris érkezett a következő ütés. Kezét sem bírta feje elé emelni, csak megadóan várta az ütest, amely az előzőekhez hasonló erővel, elemi brutalitással és szinte mérnöki pon-

tossággal landolt az álla csúcán. Ezúttal hagyta, hadd vigye magával az ütés ereje, számított rá, és már nem is félt tőle annyira. Érezte, ahogy az egyik foga megreccsen,

majd az orrából lassan csorogni kezdett a vér. Tekintete egy pillanatra elködösült, de hamar kitisztult megint. Az első és a legfontosabb dolga az volt, hogy mozgásban maradjon, nem imbolyoghat egy helyben, nem eresztheti le a kezét, mert ennyi erővel akár el is dőlhet, akár egy zsák kenyérliszt, és akkor neki vége. A második legfontosabb feladata az volt, hogy felemelje a jobb kezét, méghozzá úgy, hogy ökle lehetőség szerint a vállával egy magasságban legyen. Lába remegett, orrából a vér a szájába folyt, nyelve önkéntelenül is törött fogát keresgélte, de mindent erejét összeszedte, hogy azt tegye, amit tennie kell.

Még meg sem emelte a jobbját, amikor meglátta közeledni a levegőben a kék kesztyűbe burkolt öklöt, de az ökl végül mégsem csapott le rá, mert valaki tompán közbekiáltotta, hogy „Enough!”. Gordon tudta, hogy mi történt, és nem is különösebben bánta, csak éppen arról nem volt fogalma, hogy mit tegyen. Rémllett, hogy valahová mennie kellene, de ennél többre nem jutott. Ekkor valaki belekarolt, és a ring sarkába vezette, a székéhez. Leroskadt rá, arcára hideg víz loccsant, és az áramütéshez hasonló kijózanodás pillanatában meglátta maga előtt az edzőjét, amint éppen leereszti a vödöröt. Amikor Jimbo kitörölte a vizet a szeméből, Gordon a ring közepére nézett. A bíró felemelte a nyikhaj kis ukrán kezét, aztán Gordon edzőjére pillantott. Jimbo intett neki, hogy minden rendben van, amivel Gordon alapvetően egyet is értett, azt leszámítva, hogy bal karja élettelenül lógott az oldalán, s orrvérzése elállt ugyan, de levegőt alig bírt venni, törött foga égő fájdalommal lüktetett, két bordája mintha megrepedt volna, és az alhasa is sajgott egy ponton.

Jimbo, a kövérkés, kölyökképű, texasi cowboy, mintha egy vízesés túlsó oldaláról magyarázta volna, hogy hol hibázott. Gordon komótosan bólogt. Egyetértett az edzőjével: hibát követett el. Egy pillanatra – vagy talán kettőre – megingott, amit ellenfele azonnal megérezett, majd két villámgyors ütéssel ki is használt, és Gordon bármennyire is akart, innen már nem tudott visszajönni. Egyetlen pillanat elég volt ahhoz, hogy elveszítse a meccset,

Kondor Vilmos 5

IFJÚ MARISKA HÉTKÖZNAPI HALÁLA

pedig tíz napig keményen készült rá. Le akarta győzni Yarnoffot, és akaratban nem is volt hiány. Rendesen felkészült. Rendesen edzett. Figyelt arra, hogy mit eszik. A homokzsákokat úgy ütötte, hogy a csuklója majdnem eltörött.

6 A baj nem is ezzel volt, hanem azzal, hogy amikor az ukrán gyerek támadni kezdett a hetedik menet elején, Gordonnak hirtelen bevillant Ifjú Mariska képe, amint a kötélén lóg – s jöllehet egyetlen pillanatra hunyta csak le a szemét, ez a pillanat elég volt a szálkás kis ukránnak ahhoz, hogy eleressen egy jobbegyeneset, majd egy balhorgot, hogy aztán az ütések ebben a sorrendben célba is találjanak.

Ez volt az első holttest, amelyet Gordon valaha látott. Először nem is értette, hogy mit néz. Anyja holttestét nem látta, amikor 1919-ben a kommün alatt valaki elütötte a Wesselényi utcában, majd cserbenhagyta. Apja zárt koporsót rendelt, így maradtak a rendőrségi fotók, melyek minden tekintetben kifejezőek és hitelesek voltak, ám csupán egyetlen szemszögből rögzítették a valóságot. Csak bámulta a szegényes lakás közepén a csillárkampóról lógó lányt, akinek a nyaka furcsa szögben állt, lilásra duzzadt nyelve szája sarkába tolult, szeme fennakadt és véres volt, mintha szappan ment volna bele. A sámlí feldőlve állt, alatta vizelettócsa, amely a lány olcsó cipőjének orrán keresztül csorgott le a földre. A sarokban, a pislákoló fényű, konokul füstölő petróleumlámpa mellett egy fiatalember ült, kalapját a homlokára tolta, és elködösült tekintettel egyre csak ezt hajtogatta: – Én voltam! Vigyenek el! Tartóztassanak le! – Odakint latyakos hó borította a várost, a szürke felhők mindent eltakartak a felkelő nap fénye előtt.

Gordont révedéséből egy rendőr zökkentette ki, aki vállával majdnem fellökte, amint belépett a szobácskába. A tagbaszakadt férfi megállt a fiatalember mellett – akiről Gordon úgy tudta, hogy nála jó pár évvel idősebb, huszonnyolc-huszonkilenc éves, de kölyökképe miatt sihedernek látszott –, és szenttelen arccal nézte a csillárkampón himbálózó holttestet. Gordon kezébe vette jegyzetfüzetét, télikabátja zsebéből előszedett egy ceruzát, és félreállt az ajtóból, mert vaskos léptek közeledtek a lépcsőn. A felügyelő előtt egy egyenruhás nő lépkedett, bár darabos mozgása és ormótlan uniformisa miatt Gordon nem sok nőiességet látott benne. Még sosem látta azelőtt, csak a híret hallotta annak, hogy egy nő is szolgál a járőrök közt. Jobb keze mutatójával Gordon kicsit megemelte szürke puhakalapjának karimáját a rendőrnő előtt, és a mozdulat kitarzott addig, amíg a felügyelő be nem lépett a helyiségbe beosztottja nyomában. A felügyelőről az a hír járta, hogy szentül hiszi: amit nem lehet megoldani egy nap alatt, azt soha nem lehet megoldani. Mivel meggyőződését a vád különböző képviselői is osztották, ezért többen is úgy fogalmaztak, hogy az isten és a kormányzó legyen irgalmas a hadnagy elé ártatlanul kerülőknek. Peter Collins első pillantásra annyira volt elszánt

rendőr, mint Gordon nemzetközi bokszbajnok. Sörhása sokat mondóan dudorodott kabátja alatt, kalapja ázott volt, és olcsó, arca unalmas, és a legtöbbször inkább buta, semmint okos kifejezés ült rajta. A szemhéja valami betegség folytán félig takarta bal szemét, a jobb előtt meg monoklit hordott, amitől azonban nem arisztokratikus, hanem egyszerűen 7 lekezelő lett a tekintete.

Collins felügyelő megállt az ajtóban, és a sámlin zokogó fiatalemberre pillantott.

– Érti valaki, hogy mit mond? – kérdezte a többiektől.

Az egyenruhások a vállukat vonogatták, a fiatalember magyarul motyorgott valamit az orra alatt, a felügyelő meg intett az embereinek, hogy bilincseljék meg. A rendőrnő szokatlan erővel rántotta a fiatalember kezét a háta mögé. Gordon ceruzája végével megütögette jegyzetfüzetét, és annak ellenére szólalt meg, hogy biztos volt benne: meg fogja bánni.

– Azt mondja – nézett Collinsra –, hogy ő tette. Azt kéri, hogy vigyék el. – A felügyelő rápillantott. Bal szemhéja meg se mozdult, jobb szemében viszont enyhe érdeklődés villant. Intett a két egyenruhásnak, akik rácsapták a fiatalember kezére a vasbilincset, talpra rántották, kalapját a fejébe nyomták, majd kihúzták a szobából.

– Maga beszéli ezt a nyelvet? – fordult a felügyelő Gordonhoz.

– A jelek szerint.

– Miféle nyelv ez?

– Magyar.

Collins bólintott. Az érdeklődés egy csapásra kihunytt a tekintetéből. Háta fordított Gordonnak, és a holttestre nézett.

– És maga mit csinál itt? – kérdezte.

Gordon nem felelt.

– Nem hallotta? – pördült meg váratlan gyorsasággal a felügyelő.

– Újságíró vagyok. Két sarokkal odébb lakom, a Tizenötödik utcában – intett kelet felé Gordon.

– Mégsem érti az angolt? – csattant fel Collins. – Azt kérdeztem, mit csinál itt.

– Cikket írok.

– Miről?

– Arról, hogy egy lány öngyilkos lett. Ifjú Mariska a neve – nyújtott át a férfinak egy kitépett jegyzetfüzetlapot a lány nevével.

– Öngyilkos. És az a marha, aki itt bőgött?

– Az egy marha – felelte Gordon. – Ismerem. A környéken mindenki ismeri. Agresszív alak, de soha nem ölne. Pláne nem így.

– Hogy?

- Hát hogy felakasztja. És hagyja szenvedni.
- Mit is csinál maga itt?
- Cikket írok.

8 Collins felügyelő arca kezdett kipirosodni a dühtől. Gordont többen figyelmeztették, hogy ne hergelje a detektívet, mert annak minden esetben csúnya vége lesz, ezért aztán – továbbra is az ajtófélfának támaszkodva – elmagyarázta, hogy miként került oda. A szomszédja egy bizonyos Spencer nevű orvos, akit Mariska szállásadója vert fel hajnalban, hogy azonnal siessen hozzá. Gordon nem sokkal azelőtt ért haza egy szokatlanul hosszúra nyúlt görbe este után, és megkérdezte a doktort, hogy vele tarthat-e.

– És kinek írja azt a cikket? – kérdezte Collins, aki közben körbejárta a szegényesen berendezett szobát, és drága töltőtollával úgy piszkálta a lány holmiját, mintha nyomok után kutatna. A széles Poplar utcán lassan megjelentek az első teherautók, péklegények sürgölődtek kiabálva, és megindult a reggeli forgalom. A februári napfény szinte lemeztelenítette a szobát, és hideg fénnel vonta be Mariska holttestét. Collins intett az embereinek, hogy vegyék le a kampóról. A tagbaszakadt rendőr odalépett, de a nő szólt neki, hogy majd ő. Felállt egy székre, Mariska hóna alá nyúlt, aztán intett társának, aki a lábánál fogva megemelte, és erőlködés nélkül levette a lányt. Nem csoda, hiszen Mariska vékony, csontos lány volt, huszonöt éves korára bütykös ujjakkal, hegyes vállal, és szinte lapos mellkassal. A két rendőr a holttestet a fekete hordágyra fektette, a nő lezárta Mariska szemét, aztán megfotgták, és levitték az utcára.

– És azt hiszi, érdekel valakit a cikke az *Inquirer*ben egy magyar lányról, akit felkötött a csődöre?

Gordon lassan bólintott.

– Az *Inquirer*ben senkit sem érdekelne, éppen ezért a cikket nem oda írom, hanem a *Philadelphiai Magyar Újságnak*. És nem egy magyar lányról írok, akit felkötött a szeretője, hanem egy magyar lányról, aki felkötötte magát a csillárkampóra.

Collins monoklis szemével végigmérte Gordont.

– Ha engem kérdez, ez nem hír.

– Még szerencse, hogy nem magát kérdezem – felelte Gordon, aztán becsukta jegyzetfüzetét, és kilépett a folyosóra.

– Akkor mire figyelsz, az istenit neki? – hallotta Gordon Jimbo hangját. A ringben állt, karját leeresztette, vele szemben trénera állt szakadt edzőnadrágban, meg egy jobb napokat sosem látott atlétában. Borostás arcán csorgott az izzadság, gyengeszálú haja a fejére tapadt, ám úgy üvöltött, mint egy kiképzőőrmeister, ami azért nem volt véletlen, mert Jimbo a Nagy Háború idején a 91. gyalogos ezred kötelékében szolgált, és részt vett az emlékezetes Meuse-Argonne offenzívában, amelynek köszönhetően 1918 őszén sikerült

áttörni a Hindenburg-vonalat. Gordon csak nézte Jimbo izzadt fejét, s bár hallotta, hogy mit kiabál, mégsem válaszolt. Megint Ifjú Mariskát látta maga előtt, de ezúttal nem a kötélén lógva, hanem a fekete hordágyon fekve. Utólag többször is lepörgette magában a történeteket, és mindig ugyanannál a képnél állt meg, ami akkor és ott fel sem tűnt neki. 9 Az egyenruhás rendőr ráfektette a lány holttestét a hordágyra, kolle-ganője odalépett, megemelte, majd valamiért letette, mire Mariska holtteste megmozdult, feje oldalra billent. Ez az oldalra billent élettelen fej jelent meg előtte nem egyszer az elmúlt napokban, ahogy a Chestnut utcán sietett a Broad és Market utcák találkozásához, a Városházára, amelynek tete-jén komoran állt William Penn szobra. Akár apjára várt a Kilencedik utcai olasz piacnál, akár a Benjamin Franklin sugárúton vágott át a Közkönyvtár felé, mindenhol ez az arc ugrott eléje. Ifjú Mariska félrebillent feje, és hozzá egy érvénytelenné vált élet súlytalansága. Gordonnak nehezebb esett olyan józanul szemlélni Mariska halálát, amilyen józanul szerette volna. Minduntalan az a szürkés arc, az a fél-rebillent fej és fakó szempár, melyet végül a rendőrök zárt le.

Jimbo tovább kiabált, és elkövette azt a hibát, amiért rendszeresen kizavarja tanítványait a ringből: leeresztette a kezét, és védte-lenül hagyta a fejét. Gordon nem hagyta, hogy a szürkés arc újra megjelenjen előtte. Alig észrevehetően hátradőlt, villámgyorsan fel-húzta jobb kezét, vállát kicsit hátrarándította, aztán eleresztette az ütést. Arra már nem volt ideje Jimbónak, hogy kivédje a jobbcsapottat, csak arra, hogy lehetőség szerint lazán vegye. Amikor Gordon látta, hogy edzőjének lassan csorog a vér a szájából, lehúzta a kesztyűjét, a ringbe dobta, majd kilépett a kötelek közt.

– Ha kiteszed innen a lábad – kiabált utána Jimbo –, soha többé nem akarom itt látni azt a hülye magyar fejedet!

Gordon beállt a hideg zuhany alá az egykoron fehér csempés fürdőben, amelyben rozsdás fémcsovek, mocskos ablakok, töredezett járólapok és lepattogzott zománcú csempék jelezték csupán romjaikban a dicső múltat. Az ökölvívóklub a Tizenegyedik és a South utcák sarkán állt, és főleg környék-beli olasz meg lengyel gyerekek jártak oda, elsősorban azért, hogy ha balhéra kerül sor a város nyugati részén élő írekkel, akkor legalább egyenlő eséllyel induljanak. Gordon intett az egyik nyurga kis kölyöknek, hogy adja oda neki a törülközőjét. A kölyök nem ellenkezett, ő is látta Gordon jobbcsapottját. Azonnal odanyújtotta neki a törülközőjét. A zuhanyrózsákból jobb napokon langyos víz csordogált. Ma rosszabb nap volt, ezért Gordon hamar végzett. Az öltözőbe érve megcsapta az a sajátos szag, amelyről annyi év boksolás után sem tudta eldönteni, hogy csak kicsit zavarja, vagy nagyon. A fémszek-rénysorhoz lépett, kinyitotta 33-as jelűt, és azt tette a szag ellen, amit szokott.

Rágyújtott egy cigarettára, letüdőzte a füstöt, majd orrán keresztül lassan kifújta. Aztán leült a padra, maga mellé tette ruháit, és tempósan felöltözött. Cipője megint ázott volt, de lassan kezdte megszokni. A szerkesztőségbe érve
10 úgyis mindig az volt első dolga, hogy a zoknit a vaskályha fölé lógatta, a cipőt meg odatette eléje. Valójában csak átmeneti megoldásként szolgált mindez, mert télen a szerkesztőségben ugyan meleg volt, az utcán viszont állt a latyak, így nem sokáig élvezhette a meleg és száraz lábbeli előnyeit, ezért aztán megtanult nélküle élni. Nem akarta, hogy apja téli cipőt vegyen neki, elvégre magának sem futotta rá, pedig neki fontosabb lett volna: negyvenhat évesen egész nap zsákokat pakolt – hajnalban a kikötőben, délután meg az olasz piacon, és abból a napi pár dollárból, amit kapott, még félre is tett valamennyit, hogy egyszer majd szatócsboltot nyithasson a piac mellett.

Gordon begombolta mellényét, megigazította nyakkendőjét, belebújt zakójába, majd télikabátjába, fejébe nyomta sildes sapkáját, és kilépett a South utcára. Könnyen hozzászokott a széles utcákhoz, a nagy terekhez, a sok zöldhöz, a parkhoz, a régi városrész aprócska, egymáshoz bújó házacskaíhoz, és mindössze pár hónap alatt úgy kiismerte a várost, mintha ott született volna. Igaz, Pest után ez nem volt olyan nehéz: aki a Teréz- és Erzsébetvárosban töltötte gyerekkorát, hamar elsajátította a mindennapokhoz szükséges tájékozódási képességet.

A csikket egy tócsába dobta, majd nyugat felé indult. A Center City élete egy pillanatra sem nyugodhatott napközben, és Gordon ezt nagyon élvezte. Lassan három éve rőtta a város utcáit, ebből majdnem kettőt a *Philadelphiai Magyar Újság* állandó, és a *Philadelphia Inquirer* alkalmi tudósítójaként. Green Béla lapjának mindenről írt, amiről csak kellett, az *Inquirer*nek meg bokszmeccsekről készített beszámolókat, és a lap bűnügyi tudósítóinak segített, valamint Bill Kentnek, a házi nekrológszerzőnek, aki minden igyekezete ellenére gyakran vesztette el a fonalat a közép-európai bevándorlókcal kapcsolatban.

A Broad utcán még éppen elcsípte az észak felé haladó villamost, majd a Callowhill utcánál leugrott, a kereszteződésben körbepillantott, de mivel nem látott villamost közeledni a Schuykill-folyó irányából, gyalog indult el a szerkesztőség felé, ahová sikerült szinte száraz lábbal megérkeznie. Az északi Hatodik utca ugyanolyan volt, mint az északi Negyedik vagy Nyolcadik utca: ameddig a szem ellátott, kétemeletes barnatéglás házak sorakoztak egymás mellett, minden emeleten két ablakkal. Komor és kietlen környék volt, ahol napközben alig lehetett az utcákon embereket látni, mert mindenki hajnalban indult el dolgozni a kikötőbe, a gyárakba, a hajókra. Gordon felbaktatott a második sarokig, majd a jobb oldalon álló első ház három lépcsőjét megmászva benyitott az ajtón. Az egykor nappaliként szolgáló helyiségben Green

Béla, a hetilap főszerkesztője és Pártos Ferenc, felelős szerkesztő vitatták meg hangosan a pesti eseményeket. A két férfi a századfordulón érkezett Amerikába, azóta egyikük sem tette be a lábát nemhogy Magyarországra, de még a kontinensre sem, ennek ellenére olyan jól értesültek voltak – vagy szerették magukat annak hinni –, mintha mindennap a Centrálba jártak volna kávézni, és nem a sarkon isszák meg reggeli feketéjüket Mrs. O'Bannon Zöld Kelta Tehén elnevezésű kávézójában. Az aktuális téma lassan négy hónapja tartotta lázban őket, nevezetesen Magyarország népszövetségi tagsága, valamint a felvenni tervezett kölcsön. Gordon nem tudta eldönteni, hogy az egykor Magyarországon tanítóként dolgozó Green (eredeti neve – nem meglepő módon – Zöld volt), vagy a bukott rőfösként kivándorló Pártos beszélt-e nagyobb marhaságokat, de tanulva korábbi tapasztalataiból nem is óhajtott hozzászólni a témához. Pártos szabadkőműves ármánynak kiáltotta ki a Népszövetséget, Green pedig az ország vesztét vizionálta a kölcsön révén, és éppen csak egy pillanatra kapták fel a fejüket, amikor Gordon belépett a szerkesztőségi szobába. Csendben vette le cipőjét, és tette a vaskályha elé, zokniját is csendben akasztotta föl a kályha fölé szerelt ruhaakasztóra.

Amikor 1920 tavaszán a lapnál kezdett dolgozni, alig pár hónappal azt követően, hogy apjával átverekedte az Ellis-sziget adminisztrációs poklán, rögtön belesétált a csapdába, és nekiállt magyarázni Greenéknek, hogy mi is a helyzet valójában Magyarországon. Most már csak biccentett a két férfinak, és írógépe elé ült, hogy megírja cikkét az *Inquerer* számára a pletykáról, mely szerint a nehézsúlyú Jack Dempsey Atlantic Cityben tervezi megvédeni világbajnoki címét. Sildes sapkáját az asztalra dobta, elővett egy cigarettát, szájába tette, majd bosszúsan kivette. Kihúzott belőle egy drótvastagságú dohányszálat, aztán fejét csóválva rágyújtott. Papírt fűzött a Remingtonba, és Green Bélára pillantott, a nevetséges pókhast növesztett kis emberkére, brillantintól csillogó hajára, drótkeretes, megviselt szemüvegére, majd tekintete a főszerkesztő asztalán álló fotóra tévedt, amely a lányáról készült egy belvárosi műteremben. Molly – akinek nevét Amerikába érkezük után változtatta meg – két éve ment férjhez egy neves helybéli család sarjához, és a belvárosban élt.

Gordon észrevette, hogy Green valamiért kerüli a tekintetét, ezért rosszat sejtve felállt székéből, és a főszerkesztő asztalához lépett. Elvett egy szombati lapszámot – amelyet már pénteken leszállította a nyomda –, fella-pozta, és megkereste a cikket. Green egyre jobban belelovalta magát a népszövetségi kölcsön nemzetvesztő vonatkozásaiba, Pártos Ferenc nem is jutott szóhoz, hogy tovább részletezze a szabadkőműves összeesküvés részleteit. Gordon megtalálta, amit keresett. Szívott egyet a Lucky Strike-ből, majd nekilátott olvasni:

EGY FIATAL MAGYAR LÁNY ÖNGYILKOSSÁGA

Huszonöt esztendő volt Ifjú Mariska, szép reményekre jogosító, példás életű magyar lány, és az elmúlt héten érthetetlenül önkézevel vetett véget életének.

Semmiféle írást nem hagyott hátra az életunt fiatal leány, akinek halála mély gyászba borította édesanyját és testvéreit, s az egész philadelphiai magyar társadalmat.

Megmagyarázhatatlan, hogy miért követte el tettét, ő, aki mindig jókedvű volt, és soha semmi baja nem volt.

A temetésen nagy számmal jelentek meg az ismerősök, a barátok és a rokonok. A temetési szertartást Murányi János lelkész úr végezte, aki gyönyörű beszédben mondott vigasztaló szavakat a gyászba borult családnak.

– Eladjuk az országot! Eladjuk! – harsogta Green kidülledt szemmel. Pártos bólogatott, majd a főszerkesztő folytatta volna, ám Gordon félbeszakította:

– „Aki mindig jókedvű volt, és soha semmi baja nem volt?” – olvasta emelt hangon. – Ezt meg honnan a jóistenből szedte? – kérdezte. – Rádásul ilyen stílusban?

Green Gordonra emelte drótkeretes szemüvege mögül véreres szemét.

– Ha volt is neki baja, mit érünk el vele, hogy megírjuk? Ismertem Mariska anyját. Nyomorult asszony a folyónak ment, amikor meghallotta, mi történt a lányával.

– Mi történt a lányával? – nézett rá Gordon. Cigarettyája a szája sarkában lógott, egyik lábával dobolt, kezében az újságot gyűrögette.

– Felkötötte magát a nyomorult.

– De miért?

– Kít érdekel az?

Gordon kifújta a füstöt.

– Kít érdekel az, hogy miért kötötte fel magát egy huszonöt éves lány?

– Azt a bitangot biztosan nem – jegyezte meg Pártos rekedten. Gordon úgy hallotta, hogy négy testvére közül egyik sem élte túl a Nagy Háborút.

– Amelyiket Collins felügyelő letartóztatott?

– Miért, van másik?

– Nem zavarja magukat, hogy Steinbergert hamisan vádolják?

– Hamisan? – visszhangozta Green Béla. – Azt a bitangot? Bármivel meg lehet vádolni, előbb-utóbb kiderül, hogy igaz.

– Fel is fogják kötni – közölte Pártos.

– Itt a széssel intézik el, Ferenc – javította ki a főszerkesztő. – Az elektromossal.

– Nekem mindegy, mivel intézik el, tőlem akár meg is süthetik – vont vállat Pártos.

– De ha nem azért sütik meg, amivel vádolják? – erősködött Gordon.

– Maga meg a fenéről beszél? – förmedt rá Green, pedig pontosan tudta: ő maga írta át Gordon cikkét.

13

– Arról, hogy Collins Mariska meggyilkolásával vádolja. Márpedig nem Steinberger ölte meg Mariskát – jelentette ki Gordon. Leült az asztal szélére, és onnan nézett a két idősebb férfira, akik nem igazán értették, miről beszél.

– Honnét tudja, hogy nem Steinberger tette? – állt fel Green.

– Onnan, hogy Steinberger egy briganti, egy kültelki suhanc, egy gyáva alak, soha nem merne megölni senkit. Ez nem az ő stílusa. És ezt maga is tudja – nézett Gordon a főszerkesztőre.

– A lányomat hagyja ki ebből – sziszegte a pókhasú emberke.

– Miért hagyjam? Jó neki úgy élni, hogy élete végéig magán viseli Steinberger kegyetlenkedésének nyomát?

– Honnét tud maga erről? – düllesztette ki mérgesen a mellét Green.

Gordon nem felelt, csak szívott egy mélyet a cigarettájából.

– Az én kis Mollymat hagyja ki ebből – emelte fel a kezét a főszerkesztő, aztán észbe kapott, és leengedte a karját. – Kérem.

Gordon a kályhához lépett, kinyitotta az ajtaját, és belevágta az összegyűrt újságot. Leakasztotta időközben megszáradt zokniját a ruhaakasztóról, belebújt, felhúzta rá cipőjét is, cigarettáját zsebébe gyúrte, sapkáját fejébe nyomta, majd az ajtóban megállva visszafordult Greenhez.

– Ezt nem maga dönti el, Béla.

Hétfő reggel szokatlan meleg köszöntött a városra. Gordon odalépett a radiátorhoz, és letekerte. Az ablakot résnyire kinyitotta, aztán amikor meghallotta a tea főző fütyülését, cigarettáját lerakta egy kerámia hamutartó szélére. A kupacból pár csikk a földre esett. Mire visszaért a teásbögréjével, a hamutartóból gyomorforgató füst kigyózott lassan a plafon felé. Az egyszobás lakást hamar átjárta a szag, ahogy a fürdő felé sietett a parázsló hamutartóval. Beledöntötte a vécébe, lehúzta, aztán kiszellőztetett. A tavaszi levegő gyorsan átfutott a lakáson nem csak kis mérete, de már a kevészámú bútor miatt is. Az ágy pont annyira volt széles, hogy elférjen benne floridai barátjával, Kimmell, és íróasztalra ugyan szüksége lett volna, de egyelőre megtette a konyhapult is. Az egyetlen kényelmes bútordarab a lakásban egy öreg fotel volt, amelyet a szomszédban lakó norvég bácsi adott neki, amikor a felesége elhagyta egy szép beszédű nyugdíjas virágboltosért. Az asszony mindig

abban kötögetett, és miután az öreg egyedül maradt, képtelen volt tovább nézegetni. Gordon nem mondta el apjának, honnan van, elég volt az, hogy amikor az öreg eljött hozzá látogatóba, első dolga volt leülni a koszlott kárpitozású fotelba, és rágyújtani.

14 Becsukta az ablakot, és kinézett a Huszonharmadik utcára. Egy vörösre festett, kopott tűzoltókocsi robogott végig rajta. A nyitott American LaFrance két oldalán magabiztosan kapaszkodtak a tűzoltók, a sofőr pedig, szájában egy szivarcsutkával, megátalkodottan nyomta a dudát, amelynek hangját Gordon már megszokta, a tűzoltóállomás ugyanis tőle két sarokra, a Lombard utcában székelt, és a hozzá hasonló dohányosok állandó munkával látták el őket.

Gordon a szekrényhez lépett, és elővette jobbik öltönyét. Halszálkás sűrű tweedből készült, nem az ő méretére volt szabva, de ezt csak az vehette észre, aki kifejezetten figyelt erre. Kim hajtotta fel a nadrág szárát, és ő igazította meg a zakót is, amelyet most a szék hátfájára terített. Felvette mellényét, aztán új gallért gombolt az ingre. Egyetlen tisztességes nyakkendőjét igyekezett elfogadhatóan megkötni. A csomó túl vékonyra sikerült, de nem volt kedve tovább próbálkozni vele. Cipőjét leakasztotta a radiátor fölé bevert szögről, belebújt kabátjába, majd a sapkáját méregette. Régóta kinézett már magának egy homburg kalapot a Wanamaker'sben, de túl drágának találta, meg különben is, a homburg nagypapja, Mór stílusa volt. A tőzsde melletti kalapüzletben – Henry & Art – kiváló fedorákat lehetett kapni, éppen annyiért, amennyit még volt szíve kiadni egy tisztességes kalapért. Fejébe csapta sapkáját, sildjét a szemébe húzta, és elindult a Rittenhouse térre.

Az utcára kilépve azonnal megcsapta a szél, amelyet nehezen tudott csak megszokni. Pedig volt rá pár éve, de nem ment. Hamar odaért a Rittenhouse térre, ahol nyaranta Kimmel rendszeresen kiültek egy padra. Főleg koncertek után hazafelé sétálva esett jól megpihenni a hűvös fák alatt. A tér délnyugati sarkán Gordon megállt, és megnézte az északi oldalon magasodó hatalmas, tízemeletes épületet, amely komoran terpeszkedett a tér teljes szélességében. Ablakai vakon verték vissza a napsütést, bejárata előtt kifutófiúk várakoztak, a portás pedig úgy rendezgette és utasítgatta őket, mint terelőkutya az engedetlen nyáját. Gordon átvágott a téren, el a szökőkút mellett – amelyben hó olvadt éppen –, végig a két oldalon vastag fapadokkal és bokrokkal szegélyezett járdán, majd a bejárat előtt megállt. Intett a portásnak, aki visszaintett, hogy menjen csak be. Jobb oldalon állt a pult, mögötte a concierge, aki azonnal felkapta a fejét, amint Gordon belépett, majd miután felismerte, csak intett neki, hogy mehet, aztán tovább körmölt egy vastag, bőrkötéses könyvbe. Az előtér bőrfoteljaiban senki sem ült, az asztalokon kitérítve feküdtek az aznapi újságok. Nyílt a postázó ajtaja, és egy fiatal fiú lépett ki rajta, kezében egy degeszre tömött zsákkal. Gordon a lifthez sétált,

amelyben egy hatvan körüli fekete férfi ült. Amikor meglátta Gordont, azonnal felpattant, és megkérdezte, hányadikra mennek. – A nyolcadikra. – A rövidre nyírt, őszülő hajú férfi úgy bólintott, mintha Gordon Harding elnök sokak által annyira várt lemondását közölte volna vele. A férfi behúzta az ajtót, a kart a 8-asra tekerte, és mire a lift lassan elindult, addigra Gordon megbánta, hogy nem gyalog vágott neki a felfelé vezető útnak. 15

A 812-es lakás előtt megállt, végigsimított öltönyén, és becsöngetett. Zene szűrődött ki a csukott ajtón keresztül, aztán a zene elhallgatott, és kinyílt az ajtó. Molly Bradshaw látványa mindig felkészületlenül érte Gordont. A nő majdnem olyan magas volt, mint ő, dús, fekete haj keretezte arcát, vékony szemöldöke alól a barnászöld szempár a megszokott meglepetéssel vegyes enyhe rosszállással nézett rá.

– Zsigmond? – üdvözölte a nő ugyan magyarul, de olyan erős akcentussal, hogy Gordon inkább angolul válaszolt: – Hogy van, Molly?

A nő könnyű, japán blúzt viselt, hosszú szoknyát, haját két oldalt decens csat fogta össze. Gordon soha nem tudta eldönteni, hogy a nő személyisége valóban olyan arisztokratikus-e, mint amilyennek látszik. Többször járt már fogadáson a Városházán, ahol az angolokat majmoló új arisztokrácia krémjének feleségei és lányai (ritkább esetben szeretői) viselkedtek úgy, ahogyan Molly viselkedett. Nem mintha érthetetlen lett volna Molly Bradshaw modorossága, hiszen férje, Thomas Bradshaw a philadelphiai kékvérűek híres családjából származott, és gyakorlatilag vagyona elvesztését kockáztatta azzal, hogy feleségül vette az akkor még Greenként ismert Mollyt. A férfi hatalmas vagyona ellenére sokat dolgozott és sokat utazott, főleg Harrisburgbe, ahol egy bank igazgatótanácsának volt a tagja. Így aztán Molly gyakran maradt egyedül, és magányában nem azt tette, amit a hozzá hasonló feleségek és kitarítottak szoktak. Nem járt partikra, nem járt teadélutánokra, nem szívesen szervezett jótékonysági esteket, nem festette át a lakásukat fél évente, és nem vett magának parányi ölebet, amelyet állandóan kifeléni kellett. Mollynak egyetlen szórakozása volt csak: a Victrola.

A mahagóniból készült, Chippendale stílusú fonográf a nappaliban állt a parkra néző két ablak között. A fonográf két oldalán szintén mahagóniból készített polc magasodott, mindkettő roskadozott a rengeteg hanglemeztől. Molly a zenét szerette, a modern zenét. Nem hallgatott operát, nem hallgatott Sousa-indulókat, nem hallgatott klasszikus zenét, csak korának legjobb előadóit: Jelly Roll Mortont, King Olivert, Clarence Williamst és Bix Beiderbecket, valamint Carlos Gardel tangóit. Gordon egyszer végignézte a polcon sorakozó lemezeket, és talán minden tizedik név volt csak számára ismerős. Molly magától értetődő bájjal és természetességgel mutatta meg neki a legnagyobb slágereket és a legújabb előadókat.

– Jöjjön csak, éppen Clarence Williamst hallgatok – intett Gordonnak, azzal sarkon fordult, és bement a nappaliba. A két hatalmas ablakon úgy ömlött befelé a váratlan februári napfény, és végigzúdult a díszes, drága bútórokra. A falat tölgyfapanelek borították, a szőnyeg bonyolult mintájú
16 kézi csomózású perzsa volt, a csillár meg akkora, hogy akár sátrat is lehetett volna verni alatta. Gordon nem különösebben szerette a lakást, mert minden gazdagsága ellenére barátságatlan volt és rideg. Ha nem borítja be a két ablak közti falat az a rengeteg lemez, a szoba olyan személytelen lett volna, akár egy lakosztály a Ritzben. A Bradshaw házaspárnak természetesen volt egy kastélyméretű háza Main Line-ban, egy arborétumszerű kerttel a közepén, és ugyan Thomas szívesen tartózkodott benne, Molly ki nem állhatta az épületet. Többször is elmondta Gordonnak, mennyire szereti ezt a lakást a Rittenhouse téren, mert itt legalább megvan az az érzése, hogy emberek közt van, még ha nyolc emelet magasból is látja csak őket.

Gordon levette a sapkáját, és az egyik fotelba dobta, egyenesen a kabátjára. Mollyt ez egyáltalán nem zavarta. A Victrola előtt állt, és éppen új lemezt tett fel. A tűt a helyére igazította, majd megszólalt a jól ismert dixieland a sivítő klarinéttal, a polkás tubával, a hivalkodó trombitával, hogy aztán elkezdje az énekes pattogó hangon: „All aboard!” Mozdonyfütty hallatszott, a trombitás szólózni kezdett, ám hamar be is fejezte.

– „All aboard to Alabama” – dúdolta Molly, aztán Gordon felé fordult: – P.D.Q. Blues. Tudja, hogy mit jelent a „P.D.Q.”?

– Nem – felelte Gordon. – És nem is nagyon érdekel.

– Engem sem – mosolygott a nő, amitől zöldesbarna szeme felcsillant.
– Akkor mi érdeklí?

– Steinberger – felelte Gordon az egyik fotelból. A napfény kiemelte a cigarettájából kigyózó füstöt. Molly lassan hátat fordított Gordonnak, és nem szólt semmit. – A bíró megtagadta az óvadék iránti kérelmét. Előzetesben marad. A nyomozást hamarosan lezárják. Vádat fognak emelni ellene.

– Nagyon helyes. A székben a helye – közölte a nő, még mindig háttal állva.

– Molly – szólalt meg Gordon, miközben leverte a hamut a cigarettájáról. – Steinbergert el fogják ítélni, ezt maga is tudja, ahogy én is. Nem biztos, hogy a székben köt ki, de az sincs kizárva.

A nő nem mozdult. A lemez már rég lejárt, a lakásban tompa csend honolt.

– De nem azért fog börtönben ülni, amit elkövetett.

– Nem mindegy, ha egyszer lecsukják?

Molly oldalra lépett, az ablak elé, a függönybe kapaszkodott, és kinézett az ablakon. Gordon nem akart megszólalni. A nő arcéle olyan volt, akár a századfordulón készült festményeké: felséges és megközelíthetetlen. Végigfuttatta tekintetét sudár termetén, lapos hasán, apró kis mellén, formás

fenekén és hosszú ujjain, melyek a függöny anyagát gyűrögették. Molly mintha elmosolyodott volna, szája sarkában megjelent pár ránc.

– Mit akar tőlem? Mondjam el a rendőrségnek, hogy mit tett velem Steinberger?

– Azt.

17

– Csak nem gondolja, csak nem *képzeli*, Zsigmond, hogy bármit el tudnék mondani ezeknek az *embereknek*? Ezeknek a *rendőröknek*? Ha a férjem családja megtudja...

– Ha engem kérdez, Molly, a férje családja pontosan tudja, mit tett magával Steinberger. Én magam is ismerek jónéhány kiváló Pinkerton-ügynököt, akik pár nap alatt kiderítenek magáról mindent – mondta Gordon, és újabb cigarettát vett elő.

– Azt mondja, hogy Bradshawék lenyomoztattak?

– Maga nem ezt tette volna a helyükben?

– Nem – felelte a nő. – Honnét jut az eszébe, hogy lenyomoztassa a szerelmét? Miféle ember maga, Zsigmond? Kimet is lenyomoztatta? – Molly felszegte állát, és néma szavakat kezdett el formálni vékony ajkával. Gordon cigarettája paraszát nézte. Molly levette a lemezt a Victroláról, keresett egy másikat, kihúzta a tokjából, és feltette a fonográf tányérjára.

– Emlékszik a Brox Sisters koncertjére? – kérdezte Gordontól.

– Nehéz lenne elfelejtenem. New Yorkban láttuk őket két éve.

– Ez a legújabb tőlük – mondta Molly, és elindította a felvételt.

– „Red Hot Mama” a címe. Buta kis dal, de én nagyon szeretem.

Lassan negyedórája váraoztak a szűk kis irodában. Gordon megfogadta, hogy nem kapkodja állandóan elő a zsebóráját, végül feladta, és vissza sem csúsztatta a zsebébe. Kint megint havazott, nyoma sem volt a pár nappal korábbi napsütésnek. Az ablakon kinézve szürke eget és szürke háztetőket látott. Molly a széken ült egyenes háttal. Haját kontyba fogta, kezéről nem húzta le a kesztyűt, és élettelen tekintettel nézte az íróasztalon tornyosuló irathalmokat. A falon egy bekeretezett oklevél lógott, Gordonnak első dolga volt elolvasni, amikor beléptek. Peter Collins felügyelőt részesítette James Robinson főkapitányi dicséretben 1917 nyarán. Meleg volt, annyira meleg, hogy Gordon nem akart elszívni még egy cigarettát, így is állt a levegő a kis helyiségben. Sapkáját a fogásra dobta, és a falnak dőlve várt.

Nyílt az ajtó, először a rendőrnő lépett be, mögötte pedig Peter Collins. Gordon biccentett a nőnek, aki most sem volt szimpatikusabb, mint amikor Mariska lakásában először meglátta. Collins pókhasa nevetségesen dudorodott mellénye alatt, hangja kaparós volt, ám ezúttal hiányzott belőle az ismerős rosszindulat.

- Mrs. Bradshaw – bólintott Molly felé. – Peter Collins felügyelő.
- Örvendek.
- Ha jól értem, maga Thomas Bradshaw felesége.
- Igen.

18 – Annak a Thomas Bradshaw-nak a felesége...

- Annak.
- És amit elmond, az magával történt meg.
- Velem – felelte Molly halkán.
- Értem – bólintott Collins, és monoklija mögül végigmérte Gordont, majd folytatta. – Tanúvallomását a lehető legbizalmasabban kezeljük.
- Ezt elvárom.
- Meg nem ígérhetem, hogy a bíró zárt tárgyalást rendel el, de...
- Hogyne ígérhetné meg – emelte a detektívre zöldesbarna szemét

Molly. – Ha nekem nem is, a férjem családjának mindenképpen.

Collins biccentett, majd kinyitotta az ajtót, és átment a másik irodába.

A rendőrnő levette sapkáját, az asztalra tette, és bemutatkozott.

– Mildred Hunt. – Molly bólintott. – Ha jól értem, ragaszkodik Mr. Gordon jelenlétéhez.

- Igen – felelte Molly.
- Ismereteim szerint Mr. Gordon a *Philadelphia Inquirer* zurnalisztája.
- Az. De most nem abbéli minőségében van jelen – közölte Molly.
- Hanem?

Molly vállat vont. A rendőrnő a negyvenes évei közepén járhatott, gyengeszálú haját rövidre vágatta, bőre megereszkedett az arcán, orra tömpe volt, keze nagy, akár egy férfié. Gordon ennek ellenére nem tagadhatta, hogy a nő nem feltétlenül ellenszenves. Mrs. Hunt leült az asztal mögé, kezét összekulcsolta maga előtt, és Mollyra nézett.

- Mikor találkozott Steinbergerrel először?
- Nem emlékszem pontosan. Tizennyolc éves voltam, 1916 őszén.
- Ő az adataink szerint akkor huszonegy éves volt – bólintott a rendőrnő. – Hol találkoztak?

- Nem emlékszem. Tudja – hallgatott el Molly –, özszemésódnak azok az évek.
- Értem.

– Nem, nem érti. Leo, mármint Leo Steinberger sármos volt – mesélte Molly. – Mindketten magyarok voltunk, ő magas, sármos, ügyesen bánt a szavakkal, én meg tizennyolc éves, naiv, buta és beképzelt. El sem tudtam képzelni róla, hogy csak ki akar használni. Hogy *használni* akar.

- Mikor vette észre, hogy kábítószert ad magának? – kérdezte Mrs. Hunt.

– Egy év elteltével. Gondolom, az elején csak kevés ópiumot kevert az ételembe, aztán egyre többet. Csak arra lettem figyelmes, hogy nem bírok nélküle élni.

– Nem tűnt fel magának, hogy valami nincs rendben? – érdeklődött a rendőrnő.

– Mrs. Bradshaw-t állítják bíróság elé, vagy Steinbergert? – kérdezte Gordon dühösen.

– Nyilván feltűnt – válaszolta Molly rezignáltan. – De minden olyan ködös abból az időből. A háború, az a forró, nagyon forró nyár... 19

– Ne is mondja – szúrta közbe a rendőrnő. – Ne is mondja.

– ...és Leo olyan figyelmes volt. Mindenhova elvitt, aztán egy idő után már inkább hozzá mentünk fel. A Juniper utcában volt akkor egy szobája...

– Most is ott lakik. Illetve a börtönben. Folytassa.

– ...és én vele... vele vesztettem el. Tudja. – Mrs. Hunt bólintott, hogy tudja. Gordon őszinte szimpátiát látott a nő fakókék szemében. – És Leo egyre többet akart. Én elkezdtem fogyni, és nem is nagyon tudtam, mi történik velem. Leo olyan dolgokat művelt velem, amik...

– Nem kell elmondania – szúrta közbe Gordon.

– ...életem végéig szégyellni fogom magam miatta. Aztán az apám egyszer elvitt a család orvosához. Nagyon sovány voltam, a szemem beesett, minden időmet Leóval akartam tölteni, akinek lassan a terhére váltam. Ekkor kezdtem nagyon rosszul érezni magam...

– Amikor megvonta magától az ópiumot.

– ...és egyszer megkérdeztem tőle, hogy mit tett velem. Azt felelte, hogy semmi olyat, amit mással ne tett volna. Erre az egy mondatára emlékszem. Másra nem nagyon. Talán még arra, hogy leribancozott, és elmondott mindenféle ócska... kéjnőnek, aki arra sem jó, hogy... Meg akartam halni, amikor ezt mondta, de összeszedtem magam, aztán az apám elvitetett egy magánklinikára Westchesterbe, és egy év múlva már megint itt lehettem ebben a... városban.

– Bántotta magát valaha?

Molly a fejét rázta.

– Leónak csak akkor volt nagy a hangja, amikor megetette velem az ópiumot. Gyáva féreg, soha nem bántott, kezét sem emelt rám. Hogy mit művelt velem, az...

– Tudom – szólalt meg nyugtatóan Mrs. Hunt.

– Nem, nem tudja – nézett rá Molly, és Gordon végre büszkeséget látott megcsillanni tekintetében.

– Ennél több részletre van szükségem, Mrs. Bradshaw – közölte a rendőrnő.

– Amit tudok, elmondom – felelte Molly, majd Gordonra emelte tekintetét. – Menjen csak, most már minden rendben lesz.

Gordon bólintott, és az ajtóhoz lépett. A kilincsen volt a keze, amikor Molly utána szólt.

– A sapkáját itt felejtette.

– Nem érdekes.

– De fedetlen fővel...?

– Nem sokáig – felelte Gordon. – Megyek a tőzsdepalota mellé.

20 Henry & Art.

– A kalapüzlet?

Gordon mosolygott.

– Várjon csak – nézett rá Molly tűnődve, aztán lassan bólintott. – Maga a *Philadelphia Inquirer* zszurnalisztája. Miért nem mondta?

– Csak tegnap reggel óta.

– El sem hiszem. A *Philadelhia Inquirer* zszurnalisztája?

– Az. Akinek a fizetéséből telik egy rendes fedorára – mondta Gordon, azzal becsukta maga mögött az ajtót, lesietett a lépcsőn. Az utcára érve arcába csapott a jeges szél, mire felhajtotta gallérját, és sietősen elindult az üzlet felé, élete első kalapjáért.

*Baróti
Szabó Dávid.*

BARÓTI
SZABÓ DÁVIDNAK

MEG-JOBBÍTTOTT, 'S BŐVÍTTETT

KÖLTEMÉNYES

MUNKÁJI.

ELSŐ KÖTET.

KOMAROMBAN,

Nyomat. Özvegy Weinmüller Klára' betűivel.
1802-dik Éltendő.